

“Στερηθήκαμε τις ακολουθίες μας, όχι όμως την προσευχή”

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μεσογαίας και Λαυρεωτικής](#)

“Στερηθήκαμε τις ακολουθίες μας, δὲν μᾶς ἀπαγορεύθηκε ὅμως ἡ προσευχή. Ἴσως μάλιστα νὰ γίνεται μὲ περισσότερη θερμὴ τώρα, ἴσως νὰ βγαίνει μὲ πῖο πολὺ πόνος καὶ λαχτάρα, ἀπὸ πῖο βαθιά, ἴσως νὰ δίνουμε καὶ περισσότερο χρόνο, ἴσως νὰ εἶναι πῖο ἀληθινή, πῖο γνήσια, πῖο αὐθεντικὴ” ἀναφέρει με ἐμφαση καὶ μεταξύ ἄλλων ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Νικόλαος σὲ πρόσφατη ἐγκύκλιο τοῦ πρὸς τοὺς πιστοὺς, ἐστιάζοντας στὸ θέμα τῆς ατομικῆς προσευχῆς.

Αναλυτικότερα ἀναφέρει,

“Πέρασαν περίπου δέκα μέρες ἀπὸ τὴν προηγούμενη ἐπικοινωνία μου μαζί σας. Ἔχουμε ἤδη παρακάμψει τὸ μέσον τῆς Μεγάλης Τεσσαρα-κοστῆς καὶ ὑπολείπονται δέκα μέρες γιὰ νὰ ὁλοκληρωθεῖ αὕτη ἡ τόσο εὐλογημένη περίοδος τῶν πνευματικῶν ἀγώνων, ποὺ τὴν περιμέναμε μὲ περισσὴ λαχτάρα, ποὺ τὴν

ξεκινήσαμε με μεγάλες αποφάσεις και προσδοκίες, αλλά πού στην πρόοδό της εξελίχθηκε έντελώς απρόσμενα στην δυσκολότερη ασφαλώς Σαρακοστή της ζωής μας.

Όλες οι νέες συνθήκες και οι όροι πού μάς έχουν επιβληθεί, εκτός του ότι είναι πρωτόγνωρα, φαίνεται να αντιστρατεύονται στα ούσιαστικά μέσα πού χρησιμοποιεί ή Εκκλησία μας για να προετοιμασθούμε για τὸ Πάσχα και τὴν Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας, στὴν οὐσία για να μπορέσουμε να ζήσουμε πνευματικά. Χάσαμε τὴ δυνατότητα τῆς συνάξεως στοὺς ναοὺς μας, να βρε-θοῦμε ὅλοι μαζί, ἀπογυμνωθήκαμε ἀπὸ τὶς ἀκολουθίες, μάς ἀπαγο-ρεύθηκαν οἱ λει-τουρ-γίες, στερηθήκαμε τὴ θεία κοινωνία, ἀκοῦμε μέτρα καὶ ἀποφάσεις ἀλλὰ πολὺ λίγα για μετάνοια, προσευχή, προσφυγὴ στὸν Θεό, αἴτηση τῆς δικῆς Του παρεμβάσεως. Μείναμε ὀρφανοί, με μόνη συντροφιά τὸν φόβο, τὴν ἀνα-σφάλεια, τὴν ταραχή, τὴ σύγχυση, τὴ λογικὴ μας, τὴν ἀνεπάρκεια τῆς ἐλπίδας μας στὴν ἐπιστήμη, τὶς ἐντάσεις. Νοιώθουμε ἐγκαταλελειμ-μένοι, μπερδεμένοι μέσα σὲ ἓνα χάος ἀντικρουό-μενων ἀπόψεων καὶ προσεγ-γί-σεων. Μιὰ γενικευμένη σύγχυση για τὸ τι εἶναι ἡ καθαρὴ πίστη καὶ εὐλά-βεια, τι εἶναι ἡ Εκκλησία, ποιὸ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ σήμερα, τι θὰ γίνει τὴν Μεγάλῃ Ἑβδο-μάδα, πῶς θὰ γιορτάσουμε τὸ Πάσχα.

Εὐτυχῶς, πού ὅλα τὰ μέτρα εἶναι προσωρινά. Ἔτσι εὐχόμαστε. Θὰ περάσει ἡ δυσκολία καὶ ζοῦμε με τὴν ἐλπίδα τῆς ἀναψυχῆς μας.

Παρὰ ταῦτα, δὲν τὰ ἔχουμε χάσει ὅλα. Τὸ δοξαστικὸ τῶν αἰνῶν τῆς περασμένης Κυριακῆς ξεκινοῦσε με μία προτροπή: «Δεῦτε ἐργασώμεθα ἐν τῷ μυστικῷ ἀμπελῶνι καρποὺς μετανοίας... ἐν προσευχαῖς καὶ νηστείαις τὰς ἀρετὰς κατορ-θοῦντες...» Στὸν ἀμπελῶνα τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου ἔχουμε τρόπους να ἐργασθoῦμε πνευματικά, να καλλιεργήσουμε τὴ μετάνοια, ἔχουμε τὴ νηστεία, ἔχουμε τὴν προσευχή. Αὐτὰ δὲν εἶναι λίγα οὔτε μικρά. Μάλιστα μπορούμε να τὰ ἀξιοποιήσουμε καὶ τώρα, κάτω ἀπὸ τὰ σημερινὰ δεδομένα καὶ να ὠφεληθεῖ ἡ ψυχὴ μας πολὺ καὶ με μοναδικὸ τρόπο.

Κρατοῦμε τὴ νηστεία, στὴν ὁποία μάλιστα δίνουμε, ἴσως ἀναγκα-στι-κά, πολὺ εὐρύτερη πλέον ἔννοια. Δὲν περιοριζόμαστε στὴ νηστεία τῶν τρο-φῶν, ἀλλὰ ζοῦμε τὴ νηστεία τῶν κινήσεων -εἴμαστε κλεισμένοι στα σπίτια μας-, τὴ νηστεία τῶν ποικίλων ἐπιθυμιῶν μας -οὔτε τὰ στοιχειώδη καὶ αὐτο-νόητα δὲν μπορούμε πλέον εὐκόλα να κάνουμε-, τὴ νηστεία τῶν κοινωνικῶν ἐπαφῶν μας, ἀκόμη καὶ τὴ νηστεία τῶν ἀκο-λουθιῶν καὶ τῆς πνευματικῆς τροφοδοσίας μας· «ὁ Κύριος ἔδωκεν, ὁ Κύριος ἀφείλετο· ὡς τῷ Κυρίῳ ἔδοξεν, οὕτω καὶ ἐγένετο· εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας» (Ίωβ α' 21). Ὅ,τι εἶχαμε ὡς τώρα ἦταν δῶρο τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ νέα κατά-σταση εἶναι κάτω ἀπὸ τὸ βλέμμα Του. Ἄς ζήσουμε με ὑπομονή, ὅπως ὁ Ἰὼβ στερημένος τὶς θυγατέρες του· με ὑπακοή, ὅπως ὁ Νῶε

κλεισμένος στην κιβωτό· με συντριβή και μετάνοια, όπως ο Ίωνᾶς στην κοιλιά του κήτους· με αγωνιστικό φρόνημα, όπως οι ἑγκλειστοὶ ἅγιοί μας, όπως οἱ ὄσιοι ἑρημίτες μας. Γιὰ λίγες μόνον ἑβδομάδες, ὄχι γιὰ πολύ. Μὲ τὶς ὅποιες λιγότερες ἀνέ-σεις μας. Μὲ τὴν παρηγορία τῆς θεϊκῆς παρουσίας καὶ προστασίας. Δὲν εἶναι λίγα αὐτά.

Στερηθήκαμε τὶς ἀκολουθίες μας, δὲν μᾶς ἀπαγορεύθηκε ὅμως ἡ προσευχή. Ἴσως μάλιστα νὰ γίνεται μὲ περισσότερη θερμὴ τώρα, ἴσως νὰ βγαίνει μὲ πρὸς πολὺ πόνον καὶ λαχτάρα, ἀπὸ πρὸς βαθιά, ἴσως νὰ δίνουμε καὶ περισσότερο χρόνο, ἴσως νὰ εἶναι πρὸς ἀληθινὴ, πρὸς γνήσια, πρὸς αὐθεντικὴ. Ζοῦμε λίγο σὰν τοὺς ἐξόριστους Ἑβραίους στὴ Βαβυλῶνα. Περίοδος αἰχμαλωσίας, ἡ ὁποία ὅμως ἀνέδειξε μεγάλες μορφές, τοὺς Τρεῖς Παῖδες καὶ τὸν Προφῆτη Δανιήλ, ὅπως καὶ τὸν Ἱερεμία. Πρέπει νὰ ζήσουμε πνευματικὰ τὴ στέρηση. Δὲν εἶναι δική μας ἐπιλογή. Τὴν ἀνάγκη πρέπει νὰ τὴν κάνουμε φιλοτιμία. Καὶ ὁ Θεὸς θὰ εὐλογήσῃ, καὶ πολὺ μάλιστα. Ἀρκεῖ νὰ μὴ χάσουμε τὴν ἐλπίδα μας σὲ Αὐτόν. Ἐλπίδα ὄχι ὅτι θὰ γλιτώσουμε ἀπὸ τὴν ἀπειλὴ τοῦ κορωνοϊοῦ, ἀλλὰ ὅτι δὲν θὰ χάσουμε τὴν παρουσία τοῦ Κυρίου στὴ ζωὴ μας.

Ἀρκεῖ γιὰ ὅλα αὐτὰ νὰ μὴ διαγράψουμε ἀπὸ τὸν ὀρίζοντά μας τὴν προοπτικὴ μας, τὴν Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸ κράτησε τοὺς Ἑβραίους ζωντανοὺς μέσα στὴν αἰχμαλωσίαν τους, ἡ ἀνάμνησις τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἡ χαρὰ τῆς προσδοκίας της, τὸ ὄραμα τῆς ἐπιστροφῆς· «ἐὰν ἐπιλάθωμαί σου, Ἱερο-υσαλὴμ, ἐπιλησθεῖν ἡ δεξιὰ μου· κολληθεῖν ἡ γλῶσσά μου τῷ λάρυγγί μου, ἐὰν μὴ προανατάξωμαι τὴν Ἱερουσαλὴμ ὡς ἐν ἀρχῇ τῆς εὐφρο-σύνης μου» (Ψαλμ. ρλστ´ 5,6). Δὲν εἶχαν τὸν ναό τους, στερήθηκαν τὴν κιβωτόν τους. Αὐτὸ κρατᾷ κι ἐμᾶς στὴν περίοδο αὐτὴν τῶν πνευματικῶν στερήσεων. Μᾶς λείπει ὁ ναός μας, οἱ ἀκολουθίες, τὰ μυστήρια. Ὅμως ζοῦμε μὲ τὴν προσδοκίαν τοῦ Ἀναστάντος. Τὸν περιμένουμε. Γι' αὐτὸ ζοῦμε. Γι' Αὐτὸν ζοῦμε.

Ἡ περίοδος αὕτὴ καὶ οἱ συνθήκες της προσφέρονται καὶ γιὰ λίγο «ταμεῖον», γιὰ λίγη στροφὴ μέσα μας, γιὰ μυστικὴ προσευχή, γιὰ ἐσωτερικὴ ἐξομολόγησι. Ἄς ἐφαρμόσουμε τὰ λόγια τοῦ Προφῆτη Ἡσαΐα: «Βάδιζε, λαός μου, εἴσελθε εἰς τὰ τα-μεῖά σου, ἀπόκλεισον τὴν θύραν σου, ἀποκρύβηθι μικρὸν ὅσον ὅσον, ἕως ἂν παρέλθῃ ἡ ὀργὴ Κυρίου». (Ἡσ. κστ´ 20), προχώρα ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ, μπῆς στὸ κελλὶ τῆς προσευχῆς σου, κλεῖσε τὴν πόρταν σου, κρύψου γιὰ λίγο, ἕως ὅτου περάσῃ ἡ δοκιμασία, ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ. Ἡ Μεγάλὴ Σαρακοστὴ οὕτως ἢ ἄλλως εἶναι περίοδος περιορισμένων λειτουργιῶν, περισυλλογῆς, μονώ-σεως καὶ ἐσωτερικῆς ζωῆς. Μήπως, ἀδελφοί μου, εἶναι ὥρα νὰ ἡσυχάσουμε λίγο μέσα μας; Ὅσοι καὶ ὅσο μπορούμε. Θὰ ἔχουμε μεγάλη εὐλογία.

Ἡ προτροπὴ ποὺ ἀκούγεται ἀπὸ πολλοὺς «νὰ κάνουμε ἐκκλησίαν τὸ κάθε σπίτι» εἶναι τόσο ωραία καὶ τόσο καλὰ ἐντεταγμένη μέσα στὸ πνεῦμα καὶ τὴ διδασκαλία

τῆς Ἐκκλησίας μας. Ὅτι πρέπει νὰ εἶναι τὰ σπίτια μας, «κατ' οἶκον ἐκκλησίες». Γιατὶ ὅχι; Τὸ νὰ κάνουμε βέβαια τὸ σπίτι μας ἐκκλη-σία καὶ τὸ νὰ διατη-ρήσουμε ζωντανή τὴν πίστη μας δὲν εἶναι καθόλου εὐκόλο. Εἶναι ὅμως ἀναγκαῖο. Καὶ ἂν δὲν τὸ ἔχουμε κάνει μέχρι σήμερα, εὐκαιρία νὰ τὸ προσπα-θήσουμε τώρα. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ζοῦμε ὅλοι κάτω ἀπὸ ἐξαιρετικὰ δύσκολες συνθῆκες. Καὶ βέβαια, ὅ,τι καὶ νὰ κάνουμε τὸ σπίτι μας δὲν μπορεῖ νὰ ἀντικαταστήσει τὴν ἐκκλησία. Ἡ δυσκολία ὅμως ἀναδεικνύει τὴ χάρη. Γι' αὐτὸ δὲν ἀπογοητευόμαστε. Κάνουμε ὅ,τι μπορούμε καὶ περι-μένουμε τὸν Κύριο.

Τὸ βιβλίο τῆς Ἀποκαλύψεως τελειώνει μὲ μία ὑπόσχεση τοῦ Κυρίου: «Ναί, ἔρχομαι ταχύ», ἔρχομαι γρήγορα. Καὶ μία ἀπάντηση: «Ἀμήν. Ναί, ἔρχου, Κύριε Ἰησοῦ». Ὅτι τελειώνει καὶ ἡ Καινὴ Διαθήκη, μὲ αὐτὴν τὴν εὐχή. Ὅτι προσεύχεται ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ μέσα στοὺς αἰῶνες. Αὕτὴ εἶναι καὶ ἡ δική μας ἐσωτερικὴ εὐχή καὶ ἐλπίδα. Περιμένουμε τὸν Κύριο στὴ ζωή μας, Τὸν περιμένουμε στὸν κόσμος μας, Τὸν περιμένουμε στὴν καρδιά μας.

«Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων τῶν ἁγίων· ἀμήν» (Ἀποκ. κβ' 21).